

АНАЛІЗ ПРИЧИН КОНФЛІКТІВ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ*

доц. Швiндiна Г.О. студент. гр. Мм-21 Ігумнов Д.

Оцiнка рiвня конфлiктностi та конфлiктостiйкостi має практичне значення для побудови системи управлiння органiзацiєю, особливо в освiтнiх закладах. Серед прийнятих класифiкацiйних ознак типологiзацiї конфлiктiв, дослiдники розрiзняють такі педагогiчні конфлiкти, якi виникають в процесi навчання:

- конфлiкти дiяльностi, якi виникають з приводу невиконання учнем (студентом) навчальних завдань, неуспiшностi, не вiдвiдування занять, позанавчальної дiяльностi;
- конфлiкти поведiнки, якi виникають з приводу порушень учнем (студентом) правил поведiнки в навчальному закладi;
- конфлiкти вiдносин, якi виникають в сферi емоцiйно-особистiсних вiдносин учнiв та вчителiв (студентiв та викладачiв), в сферi їх спiлкування в процесi педагогiчної дiяльностi.

У 2012 одним iз авторiв¹ було проведено анкетування спортсменiв-юнакiв та їх тренерiв в СДЮШОР "Змiна". Найбiльш значущi причини конфлiктiв названi були такі (табл. 1):

Таблиця 1 – Найбiльш значущi причини конфлiктiв, що були виявленi

№	Причини конфлiктiв	Спортсмени	Тренери
1.	Стиль керiвництва тренера	1,9	1,4
2.	Конкуренцiя мiж спортсменами	1,8	1,6
3.	Вiдмiнностi в квалiфiкацiї спортсменiв	1,4	2,12
4.	Введення в команду нового тренера	1,4	1,7
5.	Введення в команду нового гравця	1,9	1,4
6.	Негативний результат змагань	1,68	1,7
7.	Психiчне та фiзичне перенапруження	1,5	1,9
8.	Несприятливе матерiальне стимулювання	1,8	2,2
9.	Висока агресивнiсть	1,6	1,5
10.	"Зiркова хвороба" спортсменiв-лiдерiв	2,0	2,1
11.	Декiлька лiдерiв в командi	1,6	1,5
12.	Некомпетентнiсть тренера	2,25	1,2
13.	Негативне лiдерство	1,3	1,9
14.	Невиконання необхідних дiй на спортивному майданчику	2,2	2,05
15.	Незадоволенiсть методикою тренування	1,4	1,6
16.	Несумiснiсть членiв спортивної команди	1,5	1,5
17.	Антипатiя мiж членами спортивної команди	1,8	1,56
18.	Присутнiсть глядачiв	1,2	1,3
19.	Порушення спортивного режиму	1,3	1,8

¹ Ігумновим Д. в рамках дипломного дослідження

дій на спортивному майданчику" (спортсмени – 2,2, тренери – 2,05) та "Зіркова хвороба" спортсменів-лідерів (спортсмени – 2,0, тренери – 2,1).

На нашу думку, вочевидь, в першому випадку ми маємо справу з конфліктами діяльності. Вирішення такого типу конфлікту полягає у розробленні чіткого стандарту тренування відповідно до кваліфікації спортсмена та виду спортивної діяльності, в яку той залучений.

"Зіркова хвороба", яку позначили обидві сторони конфліктної взаємодії є конфліктами відносин, причина яких полягає, перш за все, у внутрішньоособистісному конфлікті спортсмена. Людина, яка досягла певного успіху, ще не надбала навичок з управління досягненнями, з перебудови самооцінки, з її корегування і т.д. Особистий чи командний тренер має визначати коло проблемних питань, які виникнуть у спортсмена у період адаптації до успіху. Якщо такі проблеми не можуть бути вирішені у процесі міжособистісного спілкування між спортсменом та тренером, рекомендовано використовувати допомогу психолога, який спеціалізується саме на психології спорту. Ті навантаження, з якими стикаються обидві сторони конфлікту, є прискорювачами переходу будь-яких прихованих протистоянь у форму відкритого конфлікту.

Для запобігання виникнення конфліктних ситуацій, повинні виконуватися такі правила, як: навантаження на спортсменів має бути ритмічним та систематичним, система навантажень має бути ясною та прогнозованою для самого спортсмена, спілкування між тренером та спортсменом має включати елементи емпатії та ідентифікації (з боку тренера).

Крім вказаних загальних рекомендацій щодо поведінки в групі, нами були запропоновані такі заходи з попередження конфліктів:

- Ротація педагогічного складу;
- Приведення штатного розкладу у відповідність в системі: "категорія тренера – вікова група спортсменів";
- Запровадження системи систематичного оцінювання рівня конфліктності;
- Введення системи оцінювання рівня синдрому емоційного виснаження (емоційне виснаження, як правило є провісником конфлікту).
- Впровадження системи обговорення майбутніх дій в команді (5-хвилинні обміни ідеями та загальними планами)

На нашу думку, ефективна реалізація даної програми дій дозволить знизити кількість та рівень прояву конфліктів в СДЮШОР "Зміна".

**Виконано в рамках НДР № ДР 0110U008152*

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 124-125.